

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2480
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čakovni račun št. 11.409

Konferenca angleškega imperija

K SESTANKU ZASTOPNIKOV DOMINIONOV V OTTAWI.

V Ottawi, glavnem mestu Kanade, se shajajo predstavniki vseh delov raztresenega velikebritanskega imperija. Že dolgo časa pred njimi so na delu izvedenci vseh vrst, zastopniki različnih industrijskih, trgovskih in delavskih korporacij, da bi v potankosti proučili predloge in izdelali načrte za dolgoletni sen vseh angleških državnikov, panbritansko gospodarsko entoto.

Državniki, ki se zbirajo v Ottawi, se zavedajo težav in zaprek, ki leže na poti k ostvarjenju tega velikega smotra. Kolonialni minister Thomas je priznal sam pred svojim odhodom v Ottawo v progra matičnem govoru o smotrih konference, da je ta konferenca že vnaprej obsojena na neuspeh, če ne bo vseh članov preveval imperialni duh in pa uvidevnost poudarjanja v svojem nacionalnem egoizmu v korist skupnosti. Naloga je tem težja, ker je večina dominionov že davno prekoračila svoj prvotni razvojni štadij in si ustvarila lastno industrijo, ki sama hrepeneče gleda po izvoznem trgu. Na drugi strani pa skuša zopet Anglija z vsemi sredstvi oživetiti svoje domače propadlo poljedelstvo.

V vsem svojem govoru je pa minister Thomas izpustil vsako napoved, da je glavni namen konference v Ottawi napraviti iz imperija enoten, zaprt in organiziran trg. Tudi ni niti najmanj namignil na avtarkične tendence, ki so bile še pred kratkim vsaj pol leta glavna vsebina vsake angleške imperialne izjave. Tako izgleda, da je imperialna konferenca izgubila svoj prvotni notranji angleški smoter ter se pretvorila v sestanek držav, ki so zaenkrat samo še članice britanskega imperija, na katerem se bo pa govorilo o sredstvih, ki ne bi služila samo reorganizaciji britanskega gospodarstva, temveč bi bila tudi prva etapa na poti k ozdravitvi celokupnega svetovnega gospodarstva.

Kako je moglo priti v Angliji tako nenadoma do tega osnovnega preokreta? Bolj ko so se državniki in strokovnjaki poglobljali v vprašanja problema, bolj so morali uvideti, da bi trgovske prednosti

v notranjosti imperija bile nezadostne, da bi mogle od pomoči gospodarskim težavam imperija. Ko so razčlenili zunanjo trgovino svojih glavnih dominionov v osnovne elemente, se je jasno pokazalo, da ima večina izmed njih z državami izven imperija mnogo močnejše zveze kot pa s članicami britanskega cesarstva samega. To velja zlasti za oba največja dominiona, za Avstralijo in posebno še za Kanado, katere promet z Združenimi državami Severne Amerike je dvakrat tako velik kot z državo matico. Za njihove najmočnejše izvozne predmete prednostne carine v imperiju ne značijo nikakega posebnega dobička. Niti kanadsko žito niti avstralska volna nima v Angliji sami dovoljnega trga za vso svojo proizvodnjo. Tako sta obe državi prisiljeni ozirati se na ostali svet vsaj toliko, kolikor na Anglijo. Poleg tega angleška vlada sama pod pritiskom domačih razmer ne bi mogla pristati na nikake take prednostne uvozne carine, ki bi imele za posledico podražitev kruha in drugih živil.

Z ozirom na ta dejstva konferenca v Ottawi, kljub vsemu trudu in prizadevanju, ne bo mogla uspeti s poskusom zapreti silno angleško cesarstvo z neke vrste kitajskim zidom in zadelati ga pred trgovino in uplivi od zunaj. Tak načrt je neizvedljiv, ker so med člani te ogromne politično-gospodarske tvorbe taka nasprotja interesov, da jih ni mogoče spraviti pod en klobuk. Lahko se bo pa imperialna konferenca uspešnejše bavila z ostalim delom programa, kako stvoriti skupno fronto za carinska pogajanja z drugimi državami, kar je vedno bolj pereče vprašanje, odkar se je Anglija odpovedala svobodni trgovini in prešla k zaščitnim carinam ter s tem svoje trgovske odnose do ostalega sveta popolnoma izpremenila. Poleg tega je važen predmet razprav vprašanje, kako dvigniti cene sirovinam in vprašanje enotne valute. S tem zavzema konferenca v Ottawi svoje mesto v nizu velikih mednarodnih sestankov, katerih smoter je, izpeljati svet iz današnjega kaotičnega gospodarskega stanja.

Proslava desetletnice pohoda na Rim

OGROMNE PRIPRAVE PO VSEJ ITALIJI. PRIREDITVE IN PARADE. MUSSOLINJEV MANIFEST FAŠISTOM.

RIM, 21. julija. Za proslavo desetletnice fašističnega režima se pripravljajo v Italiji velike svečanosti. Že davno je skleul direktorij stranke, da morajo vse fašistične korporacije in organizacije napraviti bilanco o desetletnem delu, povečati aktivnost in se pripraviti na veliko manifestacijo vseh fašističnih sil, ki bo prirejena meseca oktobra v Rimu. Višek vsega bo 28. oktober, ker je tega dne pred 10 leti pozval Mussolini svoje zveste na pohod na Rim. Ta pohod so podpisali tudi nekateri vojaški krogi in Factova vlada je bila brez moči. Fašisti so to izkoristili, Facta se je moral umakniti in Mussolini je postal ministrski predsednik.

Takrat so imeli fašisti v parlamentu 20 poslancev, a Mussolini je pridobil za sodelovanje tudi liberalce, nacionalce, popolare in razne druge skupine. Nato je postopoma razgnal in prepovedal vse stranke in podredil naposled svoji stranki vso Italijo. Zato se slavi 28. oktober kot rojstni dan fašistične Italije.

Direktorij stranke je že objavil program proslave. Dne 1. oktobra se bo sestel v Rimu fašistični svet in kongres intelektualcev. Od 5. do 15. bodo kongre-

si raznih organizacij, 16. bo zborovanje vseh senatorjev, poslancev, pokrajinskih tajnikov, političnih tajnikov, fašističnih borbenih organizacij in predstavnikov fašističnih visokošolcev. Prisostvovali bodo tudi predstavniki invalidov in rod-bine padlih fašistov. Dne 18. se bo sestel korporacijski svet. Od 23. do 27. bodo razne svečanosti, otvoritev Mussolinjevega foruma v Rimu, odkritje spomenika cesarskega Rima, otvoritev cest, fašistične razstave itd. Dne 28. bodo po vsej Italiji parade vseh čet fašistične milice, po vseh občinah pa fašističnih organizacij. Mussolini bo objavil črnilim srajcam poseben manifest.

VAJE ITALIJANSKE MORNARICE.

RIM, 21. julija. Včeraj so se pričeli že dolgo pripravljani veliki manevri italijanske mornarice, ki bodo trajali deset dni. Manevrom bo prisostvoval pozneje tudi predsednik vlade Benito Mussolini.

CARIGRAD, 21. julija. Iz Varne je prispela semkaj šesta italijanska pomorska divizija, ki bo sodelovala pri velikih italijanskih manevrih v Sredozemskem morju.

Proglasitev diktature v Prusiji

Odredba državne vlade — Obsedno stanje nad Berlinom in Brandenburško — Mnenje svetovnega tiska

BERLIN, 21. julija. Državna vlada je izdala včeraj popoldan sledeče obvestilo: Na podlagi člena 48., točka 1. in 2. državne ustave, se odreja zaradi zagotovitve in vzpostavitve javne varnosti na področju Prusije to-le:

1. Dokler trajajo neredi, se imenuje državni kancelar za komisarja Prusije. V tem svojstvu je pooblaščen, da odstavlja člane pruske vlade. Nadalje je pooblaščen, da poveri kot predsednik pruske vlade drugim osebam vodstvo poslov pruskih ministrov. Državni komisar in osebe, katerim je poverjeno vodstvo poslov, imajo za časa poslovanja vse pravice pruskih državnih ministrov in so deležni tudi vseh njihovih ugodnosti.

2. Ta odredba se uveljavi takoj. V Berlinu, dne 20. julija 1932. Hindenburg, I. r. Von Papen, I. r. Čim je bila ta naredba izdana, je novi komisar von Papen proglasil nad Berlinom in Brandenburško obsedno stanje.

BERLIN, 21. julija. Po prvem velikem presenečenju, ki ga je povzročila včerajšnja odredba vlade, se opaža v tisku nekoliko treznejše prelojanje dogodkov. Neizprosen je le še tisk levicarjev in glavni organ centra »Germania«, ki je v najostrejši opoziciji napram Papenu. »Germania« pravi, da je včerajšnji dan najtemnejši v zgodovini notranje politike Nemčije. Odredba bo vladni silno škodovala, žal pa tudi nemškemu narodu. »Vorwärts« zahteva, da se borba proti hitlerjevskemu fašizmu podesetori, toda le v obliki volilne borbe. Včerajšnji

dan je pokazal intimne odnose med von Papenom in Hitlerjem. »Deutsche Allgemeine Zeitung« pa zagovarja odredbo vlade, naglašajoč, da je docela v duhu weimarske ustave in le začasnega značaja. Tudi E b e r t se je posluževal takih odredb.

BERLIN, 21. julija. Po Berlinu krožijo še nepotrjene vesti, da bo vlada imenovala komisarje tudi po drugih nemških deželah.

PARIZ, 21. julija. »Matin« pravi, da so dogodki v Nemčiji zgodovinskega pomena za razvoj države in Prusije. »Petit Journal« naglašja, da je bila ona sama ura zadostovala, pa bi se zastava nemške republike lahko zvrnila. Papenu se je sedaj zopet posrečilo združiti Prusijo z državo.

LONDON, 21. julija. »Daily Mail« pravi, da je bil udar v Prusiji izveden na zahtevo Hitlerja in Hugenbergja. »Morning Post« meni, da je Nemčija na poti do diktature, kateri pa še manjka popolen diktator. Bilo bi najboljšje izročiti Hitlerju takoj vso oblast, da bi pokazal, če je sposoben tudi za pozitivno delo in ne le za demagogijo. »News Chronicle« primerja dogodke v Nemčiji z onimi v Italiji in pravi, da za Hitlerjem ne stoji take sile, kakor za Mussolinijem v Italiji. »Daily Express« pa meni, da sta Hindenburg in Papen postavila v Prusiji komisarijat zato, da bi onemogočila Hitlerju polastiti se vlade. Če je to res, potem je včerajšnji dan za Hindenburga največja zmaga.

Rekonstrukcija italijanske vlade

OSTAVKA PETIH VODILNIH MINISTROV IN CELE VRSTE DRŽAVNIH PODTAJNIKOV. POSLEDICE ZUNANJEPOLITIČNEGA NEUSPEHA.

RIM, 21. julija. Kralj Viktor Emanuel je sprejel ostavko ministra zunanjih zadev Grandija, finančnega ministra Mosconia, prosvetnega ministra Giuliana Boldina, pravosodnega ministra Rocca in korporacijskega ministra Bottaja. Za ministra zunanjih zadev in korporacij je imenoval Benito Mussolinija, za pravosodnega ministra Franchisla, rektorja rimskega vseučilišča, za finančnega ministra poslanca Junga, za prosvetnega ministra pa Francesca Ercolea, rektorja vseučilišča v Palermu.

RIM, 21. julija. Obenem z ostavko ministrov je sprejel kralj tudi ostavko predsedniškega državnega podtajnika Francesca Giunte, zunanjepolitičnega podtajnika Fania, korporacijskih podtajnikov Alfieria in Trigona, prosvetnega podtajnika di Maza, finančnih podtajnikov Casalinija in Rosbacha, pravosodnega podtajnika Morellija in prometnih državnih podtajnikov Pennavarla, Caa, Sanmarca in Pierazzia. Za državne podtajnike je pa imenoval: pri predsedstvu Rossonia, v zunanjem ministrstvu Suricha, pravosodnem

ministrtvu Albertinia, finančnem ministrtvu Puppina, korporacijskem ministrtvu Asquina in Biaglia, prosvetnem ministrtvu Solmia, prometnem ministrtvu pa Ruggeria, Postigliona in Lojacona.

RIM, 21. julija. Rekonstrukcija vlade, katero je izvedel Mussolini, je preenetila vso javnost, zlasti še zato, ker so bili odstranjeni ministri Grandi, Rocca in Bottai, ki so spadali deset let med najožje ducejeve sodelavce, z njim vodili zunanjo politiko in izdelali celokupen fašistični korporacijski sistem. Vzrok, da so morali oditi, je vsekakor neuspeh, katerega je doživela Italija v zunanji politiki, zlasti v Lozani, kjer sta jo zastopala odstranjeni Grandi in Mosconi.

POHOD »BATALJONA SMRTI«.
WASHINGTON, 21. julija. »Bataljon smrti«, ki ga tvorijo bivši bojevniki, koraka še vedno noč in dan okoli kapitola. Ko se izmučijo eni, stopijo v vrste drugi bivši bojevniki. Dasi kongres ne zaseda, taborijo bojevniki dalje na svojem travniku. Sedaj jih je že preko 20.000 in ne prestanto prihajajo novi. Vsi listi pozivajo vlado, naj nekaj napravi za veterane in odstrani to sramoto.

Življenje je trenutek, in le trenutek je tudi smrt.

Schiller

Iz šolske službe.

Iz obeh tukajšnjih državnih učiteljskih moškega in ženskega, so premeščeni na osnovne šole v Mariboru vadniški učitelji odnosno učiteljice: Marija Reharjeva, Franja Rebolova, Ljudmila Bračičeva, Slavica Vencajzova, Marija Humekova, Elza Lešnikova, Anton Kutin, Ferdinand Robič, Aleksander Koprivc in Mirko Ravter. V višjo položajno skupino pa so napredovali suplenti-pripravniki: Alfonz Gorup, Katinka Riharjeva, Jožko Trobej, Danica Glinškova, Emica Trobej-Miklavčičeva in Jožko Demarin, vsi na državnih učiteljskih v Mariboru.

Službeni list

dravske banovine objavlja v letošnji 57. številki: pogodbi med Jugoslavijo in Češkoslovaško o ureditvi plačevanja iz blagovnega prometa med obema državama, zapisnik o turističnem prometu med našo državo in Češkoslovaško, pravila o opravljanju završnih izpitov na umetniških šolah, nadalje odločbo o ukinitvi uvozne carine na prečiščeno žveplo in žveplo cvet, nove telefonske relacije, objave banske uprave o pobiranju občinske takse na merjenje sodov v občini Rogatec, izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju Dravske banovine in razne objave iz »Službenih novine«.

Poroka.

V Mariboru sta se poročila g. Vladko Loparnik, učitelj v Ljutomeru in gđ. Zora Macarolova, učiteljica pri Veliki Nedelji. Mlademu paru želimo vso srečo!

Iz sodne službe.

Upokojena sta jetniška paznika jetnišnice mariborskega sodišča Alojzij De Corti in France Božič.

Prva vaja pevskega zbora za »Prodano nevesto«.

V soboto 23. t. m. bo v gledališki poskusni dvorani prva vaja pevskega zbora za »Prodano nevesto«, in sicer za ženski zbor ob 20. uri, za moški zbor ob 21. uri. Vse sodelujoče tem potom vabimo, da se te prve vaje sigurno udeležijo. Ob tej priliki naprošamo tudi še one pevce in pevke, ki se še niso prijavili, pa bi lahko sodelovali, da se javijo še pred začetkom te vaje. Potrebovali bi vsaj še 5 sopranov in 5 altov ter istotoliko tenoristov in basistov.

Cirilmetodarji!

Moška in ženska podružnica Ciril-Metodove družbe v Mariboru imata drevi ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma kratko skupno sejo. Po seji bo g. Franjo Škulj iz Ljubljane predaval o pomenu, delovanju in stremljenju Družbe sv. Cirila in Metoda. Članstvo obeh podružnic, pa tudi drugi rodoljubi, iskreno vabljeni!

Popravila vojašnice vojvode Mišica.

Oddaja del pri popravilih vojašnice vojvode Mišica v Mariboru bo ofertalne licitacije dne 17. avgusta t. l. pri inženerskem oddelku poveljstva dravske divizijske oblasti v Ljubljani. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri oddelku).

Razpisana služba cestarja.

Banska uprava je razpisala v območju okrajnega cestnega odbora v Prevaljah službo banovinskega cestarja na cesti Marenberg - Ribnica - Brezno. Prosilci ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let. Prošnje s prilogami morajo prosilci vložiti pri okrajnem glavarstvu v Prevaljah najkasneje do 31. t. m.

Večerni promenačni koncert.

Drevi bo v mestnem parku promenačni koncert. Igrala bo vojaška godba. Spored koncerta: 1. Sousa Morena: koračnica »Gladiatorji«. 2. Tomas: ouvertura k operi »Rajmund«. 3. Stolc: potpuri »Pikantno pismo«. 4. Straus: potpuri iz opere »Cigan baron«. 5. Ružič: fantazija »Povečanje«. 6. Weis: tango »Siromašno dekle«.

Iz ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani.

Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani ima nove telefonske številke, in sicer 2981, 2982, 2983, 2984 in 2985. Opozorjamo občinstvo, da kliče navedene številke, prvenstveno 2981, številko 3205 pa le v primeru če želi govoriti z ravnateljem.

Razstava prazgodovinskih grobov

NAJVEČJA POSEBNOST PRIREDITEV »MARIBORSKEGA TEDNA«.

Na programu prireditev »Mariborskega tedna« je tudi zgodovinska razstava, kakršne ni imelo še nobeno naše mesto in je tudi imeti ne more. Omogočil jo je samo slučaj, da so odkrili na nekem vrtu v Koroščevi ulici prazgodovinsko pokopališče z grobovi ljudi, ki so živeli v tisti sivi davni, o kateri nimamo nobenih pisanih virov. Doslej smo pač mislili, da se Maribor ne more ponašati s tako prošlostjo, kakor n. pr. Ljubljana, Celje in Ptuj, sedaj pa vidimo po tem grobišču, da je bila na prostoru med Dravo in Kalvarijo človeška naselbina že davno pred Rimljani. Kdaj je nastala, kako se je razvijala in kakšno je bilo ljudstvo, ki je v njej prebalo, je seveda skrivnost, ki morda nikoli ne bo popolnoma odkrita. Po tem, kar nam odkrivajo v grobovih najdeni predmeti, spoznamo lahko samo približno njihovo starost in razvojno stopnjo kulture.

Grobišče praprebivalcev današnjega Maribora je bilo odkrito le slučajno, a o znameniti najdbi je bilo takoj obveščeno

naše Zgodovinsko društvo, ki je poverilo nadaljno delo neumornemu domačemu znanstveniku g. prof. Franju Bašu. Gospod profesor je odkopal in preiskal že več grobov ter našel v njih žare, zapeljivost, orodja ter razne druge potrebščine in okrasko, ki bodo obogatili zbirke našega muzeja in nudili posebno privlačnost.

Da pa bo tudi širša javnost spoznala to znamenito odkritje in videla grobove naših prazgodovinskih Mariborčanov, bo prirejena o priliki velikih prireditev »Mariborskega tedna« od 6. do 15. avgusta na najdišču samem nenavadna razstava. Pod strokovnim vodstvom g. prof. Baša se bodo sproti odpirali novi grobovi, tako da bo vsak obiskovalec, domačin in tujec, lahko spoznal in videl vse podrobnosti. To bo vsekakor znamenitost, vredna da si jo ogleda vsakdo, ker pozneje se mu morda nikdar več ne bo nudila taka prilika. Razstava prazgodovinskih grobov bo torej največja posebnost »Mariborskega tedna«.

Tragedija mladih življenj

V NAROČJU SVOJE ZAROČENKE IZDIHNIL.

Včeraj popoldne so ptujski orožniki prignali v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča močno uklenjenega 21-letnega postavnega kmečkoga fanta Štefana Hostnika iz Sv. Trojice v Halozih. Artileriac, ki se je precej časa spretno skrivaval orožnikom, je 12 t. m. z nožem zabodel svojega tovariša, 21-letnega šestniškega sina Jerneja Golca v Lančevci vasi, ki je kmalu nato umrl.

O krvavem dogodku smo zvedeli te-le podrobnosti. Oba fanta sta bila usodnega dne na vojaškem naboru v Ptuj, odkoder sta se vrnila domov že nekoliko vinjena. V vaški gostilni sta fanta nabornika pričakovali njeni izvoljenki. Vsi štirje so posedli še nekoliko časa v gostilni in ko se je mračilo, so odšli proti domu. S potjo pa je prišlo radi neke malenkosti med fantoma, ki sta si bila dobra prijatelja, do prerekanja. Ker sta

bila oba močno vinjena, je bil zaman trud deklet, da bi ju pomirili. Beseda je dala besedo in začela sta se med seboj ruvati in suvati. Izvoljenki sta bili brez moči. Štefan je izvelkel nož in se zaletel proti Jerneju, katerega se je krčevito oklepala njegova izvoljenka. Štefan je zamahnil z nožem enkrat, dvakrat in še tretjič. Jernej je omahnil v naročju dekleta, zaboden v srce.

Obeh deklet, ki sta bile priči krvavemu dogodku, se je polastila groza, ubijalec Štefan pa je zbežal. Prestrašeni dekleti sta nato sklicali sosede, ki so se zaman trudili, da bi ohranili nesrečnega Jerneja pri življenju. Izdihnil je v naročju svoje dekleta.

Truplo tragično preminulega fanta so prenesli na njegov dom. Pokopali so ga na pokopališču pri Sv. Vidu.

Prenočišča za »Mariborski teden«.

Ob priliki prireditev v »Mariborskem tednu« v dneh od 6. do 15. avgusta je pričakovati v Mariboru velik naval tujcev. Hoteli in prenočišča ne bodo mogli vsem udeležencem nuditi prilike za prenočevanja, zato je potrebno, da se gostje namestijo v zasebnih stanovanjih. Odbor za prireditev »Mariborskega tedna« prosi, da mu vsi oni, ki bi mogli v dnevih od 6. do 15. VIII. 1932 oddati tujcem kako posteljo, sobo ali mogoče celo skupna stanovanja z več posteljami ter morebiti garaže ali hleve za konje, javijo to takoj ali vsaj do 2. avgusta na naslov: Odbor za prireditev »Mariborskega tedna«, mestni magistrat. Kdor bi mogel oddati postelje ali prostore med prireditvami, naj javi vsaj tri dni prej na isti naslov. Navedejo naj se cene postelj oziroma sob. V interesu tujskega prometa v Mariboru je, da dobi odbor čim več prijav. — Pisarna »Mariborskega tedna«.

Vreme.

Vremenska napoved pravi, da se bo vreme zboljšalo, niso pa izključene nevihte z bliskom in gromom. V vsej državi je včeraj bilo lepše vreme. Najvišja temperatura je znašala v Mariboru 25 (najnižja 15), v Ljubljani 29, v Zagrebu 27, v Beogradu 30, v Skopju 33, v Splitu pa 27 stopinj. Davi je kazal barometer v Mariboru 739, temperatura pa je znašala 14 stopinj.

Ukradeno kolo.

Snoči je nekdo odpeljal izpred mestne klavnice mesarju Josipu Rafu novo moško kolo znamke »Opel«, vredno 2200 Din.

Naval krvi, tesnoba srca, zasoplenost, tesnoba, dražljivost živcev, migrena, otožnost, nespanje odpravimo kmalu z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Znanstvené ugotovitve potrjujejo, da služi »Franz Josefova« voda pri zagatjenju vseh vrst z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

V slučajih zastrupljenja, povzročenega po zastrupljenju pokvarjenih jedil, kakor tudi po alkoholu, nikotinu, morfiju, opiju, kokainu je uporabna naravna »Franz Josefova« grenčica bistven pripomoček. Zdravniška strokovna dela navajajo, da pri zastrupljenju se svincom staro preizkušena »Franz Josefova« voda ne odpravi samo trdovratno zapeko, tem več da učinkuje tudi kot specifično protisredstvo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Naši letalci na letalskem mitingu v Švicli.

Predvčerajšnjim jutraj so iz Novega Sada odleteli naši vojaški letalci, ki jih je povabil švicarski aeroklub na mednarodni krožni polet okoli Alp. Mitinga se udeležijo naši znani piloti s tremi aeroplani. Med udeleženci je tudi Mariborčan, letalski pročnik Mirko Židanik.

Lahka atletika v »Mariborskem tednu«.

Po sporazumu med tukajšnjim poverjeništvom JLAS in prireditvenim odborom »Mariborskega tedna« bo rezerviran en večer v tem tednu za lahko atletiko. Združeni mariborski klubi bodo priredili tedaj zanimivo novost, tek moštev skozi Maribor. Vsako moštvo bo sestavljeno iz najmanj 8 tekačev, od katerih bo najboljša šestorica šla za placement, (enako kot pri cross-countryju za prvenstvo države). Start bo izpred igrišča ISSK Maribora v Koroščevi ulici, proga bo vodila potem po Maistrovi ul., preko Zrinjskega trga, po Kolodvorski ul. in Aleksandrovi cesti na cilj na Trgu svobode. Skupna dolžina proge 1800 m. Ker bo postavil vsak od 5 mariborskih klubov po več moštev in se bodo sestali v ostri borbi za zmago vsi najboljši tekači Maribora, bo ta tek sigurno ena izmed najinteresantnejših sportnih prireditev »Mariborskega tedna«.

Olepševalno in tujsko-prometno društvo

za mesto Maribor in okolico v Mariboru vabi vse hišne lastnike in stanovanjske najemnike, da posebno ob priliki prireditev Mariborskega tedna kar najlepše okrasijo svoje hiše, balkone, okna itd. s cveticami in posvetijo vso ljubezen najlepši predvrto, tako, da bodo posetniki Mariborskega tedna dobili najboljšo vtise od našega mesta. Onim, ki bodo svoje hiše, balkone, okna, vrtove itd. najlepše okrasili, bo izročilo društvo po predlogu posebne ocenjevalne komisije pohvalne diplome.

Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije,

podružnica v Mariboru, priredi v nedeljo 24. t. m. skupni izlet na Boč. Zbirališče pred glavnim kolodvorom. Odhod z vlakom ob 5.30 do Poljčan. Ker bodo iste gne priredili enak izlet tudi celjski tovariši, se vabijo vsi člani podružnice ter njihovi svojci, da se ga gotovo udeležijo. V primeru slabega vremena bo izlet v nedeljo 31. julija.

Strelci in lovci!

Zvezna strelska družina pri Sv. Juriju ob Pesnici bo priredila v nedeljo 24. tm. nagradno strelsko tekmo in obenem otvorila svoje novo strelišče. Okrožna strelska družina poziva vse strelsko družine, da se otvoritve strelišča polnoštevilno udeležijo. Pri otvoritvi sodelujeta pevski društvi »Jadrani« in »Nanos« iz Maribora. Po tekmi bo na strelišču vrtna veselica. Začetek tekme ob 9. uri jutraj. Avtobus vozi z glavnega kolodvora ob pol 9. uri jutraj naravnost na strelišče pri Sv. Juriju.

Ponesrečen pastirček.

Na Kapli pri Dravogradu je doletela včeraj 14letnega pastirčka Frančka Anzenbergerja huda nezgoda. Deček se je smukal okrog mlatinice in po nesrečnem naključju vtaknil desno roko med zobčasto kolesje, ki mu je razmesarilo dlan. Ponesrečenega pastirčka so prepekljali v mariborsko bolnišnico.

Nezgoda.

Na vlažnih ilovnatih tleh se je spodrsnila v Spodnjih Hočah mlinarica Katarina Karbova in padla tako nesrečno, da si je zlomila desno roko v komiculski je morala pomoči v tukajšnji bolnišnici.

Večje industrijsko podjetje

išče kandidata medicine, ki zna nemško in obvlada perfektno hrvatski jezik. — Naslov v upravi.

»Kavarna Park« v petek popoldanski koncert 6.—8. ure.

Nova manifestacija za italijansko Dalmacijo v Trstu

PROSLAVA SPOMINA VOJNEGA PROSTOVOLJCA FRANCESCA RISONDA

Fašistični listi objavljajo te dni obširna poročila o veliki demonstrativni svečanosti, ki je bila prirejena v Trstu v spomin Franciscu Rismondu, dalmatinskemu Italijanu iz Splita, ki je padel med svetovno vojno leta 1915. kot italijanski prostovoljec na avstrijski fronti. Svečanost se je pripravljala že dva meseca in pripisovala se ji je izredno velika važnost. Prirejena je bila v fašistični dvorani »Sala del Littorio«, a prisostvovali so ji zastopniki vseh najvišjih pokrajinskih civilnih, cerkvenih in vojaških oblasti, tako da je bilo navzočih več generalov in konzulov fašistične milice. Neki fašist je zastopal vdovo pokojnega Rismonda.

Na odru je bilo več fašističnih zastav, a med njimi tudi velika dalmatinska zastava s tremi leopardovimi glavami in črnim florom v znak žalosti za »neodrešeno« in »zasluženo« Dalmacijo. Kot prireditelj je fungiralo društvo dalmatinskih »beguncev« Societa Dalmatica. Svečani govor je imel comm. Ruggero Ruggeri, dalmatinski renegat. Govoril je dolgo in zelo bojevito. Rismonda je orisal kot simbol najčistejšega Italijanstva Dalmacije in nove borbe, katero bo

vodila Italija za razširjenje svojih mej in osvobojenje italijanske Dalmacije. Njegov sveti duh, je dejal Ruggeri, bo pokazal novim borcem pot, po kateri bodo na ukaz Benita Mussolinija silne legije sledile starim Rimljanom za veličino fašistične Italije. »Mi danes pozivamo Francesca Rismonda,« je nadaljeval Ruggeri, »da prisostvuje naši obljubi, da bo od fašizma duhovno obnovljena, složna in nepremagljiva Italija osvojila vse ono, kar ji pripada!«

»Ta Italija bo to storila, ker je še mlada in vedra, kakor je vedro in silno morje, ki oplakuje zahodno in vzhodno »neosvobojeno« obalo. Italija bo dosegla svoj smoter, ker je to njena zgodovinska potreba in usoda. In kadar bo to doseženo, se bodo pomirile sence velikih mučnikov iz prošle vojne, med katerimi je tudi Francesco Rismondo, in obe obali Jadrana bošta zvezani s trajno vezjo ljubezni v svetem imenu Italije.«

Po Ruggerijevem govoru je zaigrala vojaška godba »dalmatinsko himno«, in ko so ljudje zapustili dvorano, se je formiral pred poslopijem spreved, ki je krenil po tržaških ulicah, vzklikajoč Mussoliniju, fašizmu in »italijanski« Dalmaciji...

Bodoči polet v vsemirje

ZANIMIVI POSKUSI INŽENIRJA WINKLERJA. — GRADNJA VSEMIRSKE LADJE.

Tam, kjer je bilo nekoč strelišče garde carja Viljema, v predmestju Berlina na Teglu, tam delajo sedaj zanimive poskuse, za katere je izvedela javnost šele v zadnjem času. Učenjaki in tehniki rešujejo problem rakete, ki bo izstreljena v vsemirje.

Mnogi gledajo posmehljivo na ljudi, ki se resno bavijo s tem problemom in se hočejo preseliti z matere zemlje v teh težkih dneh gospodarske in finančne krize. Uresničenju njihovih načrtov ne verujejo in jih smatrajo za fantaste, ki si za prazen nič ubijajo in belijo glave. Že v naprej napovedujejo stvariteljem mogočne rakete polom in blamažo, ki so jo doživeli vsi, ki so se doslej lotili tega posla.

V navadni lopi so si učenjaki uredili svoje delavnice, kjer delajo dan in noč. Nič posebnega, nič senzacionalnega ni v teh njihovih delavnicah. V eni izmed njih stoji velika miza, na kateri je pritrjena ogromna plošča s celo zbirko samih merilnih priprav; v drugi delavnici tešajo in pilijo. Vsa dela vodi inženir Johannes Winkler, ki je bil več let zaposlen v »Znanstvenem zavodu za vsemirski po-

let« Junkersovih tvornic v Dessau. Inženir Winkler se ukvarja že od leta 1926 samo z rešitvijo problema zgraditi raketo in jo izstreliti v vsemirje. Pruska vlada mu je dala na razpolago brezplačno potrebno zemljišče, dočim mu neka kemična tvornica pošilja brezplačno potrebni material za poskuse. Denarno ga podpira neki praški veleindustrijec, ki mu pošilja vsak mesec 1200 mark. S tem denarjem krije učenjak svoje stroške.

Inženir Winkler je veren naslednik Valierja, ki se je smrtno ponesečil v Tempelhofu ob priiki nekih eksperimentov. Zgraditi namerava motor, ki bo gnal bodočo ladjo v vsemirje.

Izumitelj in njegovi pomočniki so trdno prepričani, da so na pravi poti. Novi motor razvija silno moč. Dosedanja brzina na uro znaša 950 kilometrov. Inženir Winkler je prepričan, da bo v najkrajšem času uspel in dosegel stoo odstotno sigurnost. Potrebni pa je še okoli 200.000 delovnih ur, in vseirska ladja bo dogotovljena. Tedaj se bo dvignila in poletela s histrostjo 40.000 kilometrov na uro proti mesecu ali Marsu in premerila nebeške daljave.

Armin Arwing:

Eno življenje

Pravijo, da sem dober človek, a mi to ni nič všeč!

To je postavka, ki je v svojem življenjskem računu ne morem vtakniti nikamor. Povsod mi je v napoto, sleherni hotenje mi prekriža. Kam pa boš, človek, z dobroto srca v teh trdih, do krutosti sebičnih časih? Ali naj jo obesim kot reklamno tablo nad vrata svojega doma, da boš v zasmeh vsej ulici in še svojim domačim pivruhu! Še tega ti je treba, ko je itak v tvoji betežnosti toliko smešnega in nesmiselnega, da se dozdevaš sam sebi ko klovn v cirkusu. In je resničen cirkus to naše življenje, kakor ga gledam in spoznavam od svojega rojstva prvih dni sem. Ko pa je v njem vse postavljeno narobe! Voda, prozajčna voda na vrhu, a najfinejše olje, grško olje, na čaše dnu! In od te čudovite zmesi naj ti gori, drobna lučka človeškega dejanja in nehanja!

Pravijo, da sem dober človek, a mi to ni nič všeč! In tako je bilo tudi za mojih mladih dni. Venomer sem se pošteno trudil, da bi se rešil na nasprotni breg. Podzavestno sem čutil že takrat, da najdem tam ono, zaradi česar je bil človek postavljen v življenje. Slutil sem in iskal, a poti še do danes nisem našel, čeprav sem tipal za ravno cesto vsekdar in povsod!

Že ko čisto majceno dete, takrat, ko sem komaj začel staviti nogo pred nogo, sem se večkrat napolil k — zlu. Kakor da je od vekomaj to hotenje zakoreninjeno v meni, me je gnalo v ono stran, a je bil vedno kdo, ki te moje notranje potrebe ni razumel ter je storil vse, da ne bi ugledal v mojih mislih in nagonih tega, po čemer sem tako strastno hrepenel. Naj je bil oče, ali mati, ali kdorkoli že od sorodnikov, vsak je našel za to mojo skrito bridkost čudežno zdravilo ali opravičilo, ki ga sicer nikoli nisem maral priznati, a sem se mu vedno moral ukloniti:

»Otrok je, nerazumen otrok je«, so dejali, »in ne moreš od njega pričakovati, da bi ločil dobro od zlega in narobe.«

Jaz pa dobrote nisem maral, ker sem stremel na ono drugo, za srce in kri slajšo stran. Pa sem si mislil: »Čujte! Zdaj sem še nerazumen, kakor pravite, a kadar dorastem in bom velik, tedaj pride moj čas. Takrat storim ono in ne bo zame več ne zdravila ne opravičila!«

Prišel je dan in sem bil velik. Šel sem, da si poiščem kraljestvo zla, po katerem je tako hrepenelo moje srce. In je bilo moje življenje kakor napeta igra. Padec za padcem, laž za lažjo, greh za grehom, vse naprej, naprej do zadnjega konca, do tja, tako sem vsaj menil, kjer zlo ni več zlo, ampak nekaj, kar se ne dá dojeti ne s čuvstvom ne z razumom, ker je dojemljivo le za kri, ki se je razviharila v enem samem spoznanju: Sem! —

Pa sem se v pričakovanju spet zmotil in ni bilo od nikoder ne priznanja in niti spoznanja vsega zla v meni. »Kaj hočete!« — so takrat govorili — »mladost je norost in je treba, da se razmahne kdaj pa kdaj v širino in globino, da najde v končnem izmirjenju izžitih sil sama sebe in zagori v luč svojega poslanstva!«

In sem bil že kar ves betežen od tega nerazumevanja in sem komaj čakal na dozoritev svojih moških let!

Pa je moškost prišla in ni bilo hrepenenja po onem bregu v meni nič manjše ko nekoč. Zlo, za katerim sem se neprestano lovil, je bilo še daleč od mene. Tako daleč, da sem skoraj obupal in nisem več vedel, kam bi in kako. Takrat sem se vrgel na ljudi in sem jih bičal, grizel ko zver ter jim, gospodar njih žitja in bitja, trgjal od ust vsakdanji kruh, jih poniževal ko sužnje živali, jim opljuval duha in srce, vse, vse sem storil, kar sta mi velela nagon in zastrupljena misel, le da bi ugledal podobo neizmerne zla v meni! A je bilo vse zaman!

»Grešno je to naše življenje, polno zablod in propasti, ki se vlečejo med nami od rodu do rodu,« — so dejali — »in prav da je prišla pokora nad nas. Naj nas v tvoji besedi očisti in preveje ko omlateno žito, da bomo vredni obraza Njegovga, ki nas je izpregledal do dna, ker je po svojem poslanstvu določil že od rojstva za — Nadčloveka!«

Učite se pravilno solnčiti

z Nivea-cremo ali oljem

To se pravi, nikdar ne solnčiti mokrega telesa in vedno poprej telo nadignite. S tem zmanjšate nevarnost bolečine povzročajoče solnarčice, obenem pa dobite lepo zagorelo kožo, — tudi pri oblačnem vremenu. Nivea-crema in Nivea-olje sta nenadomestljivi. Ni na celém svetu druge kreme ali mila za negovanje kože, ki bi vsebovalo Eucerit, na katerem temelji edinstveni učinek. 40 t

Nivea krema: Din 5.— do 22.—
Nivea olje: Din 25.— do 35.—

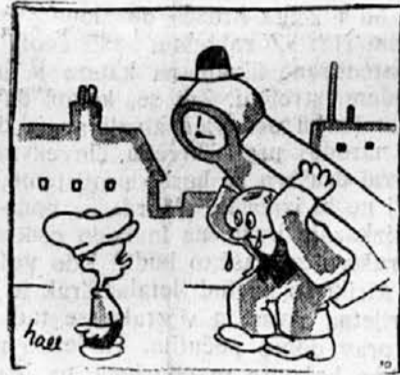
Jugosl. P. Belersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

Tragedija gigolove ljubezni

V nekem dunajskem predmestju se je odigrala nedavno krvava ljubavna drama. Devetindvajsetletni gigolo Oskar Katzer se je hotel pred svojo ljubico zastrupiti z glavicami vžigalic, in ko mu to ni uspelo, si je zabodel nož v prsa. Gigolo je bil zaljubljen v svojo gospodinjko tako silovito, da ni mogla odoleti njegovim prošnjam. Med tem je pa spoznala nekega drugega moškega, ki je imel boljši poklic in njena ljubezen do gigola je pričela polagoma ginevati. Naposled je je bilo popolnoma konec, in ko mu je zadnjič rekla, da noče več imeti z njim posla, je sklenil razstaviti se rajši z življenjem kakor z njo.

Amerikanski napad na banko v Španiji

V Azilesu v Španiji je bil nedavno izvršen roparski napad na tamkajšnjo banko na popolnoma ameriški način. Trije moški so najeli avtotaksi in se odpeljali iz mesta. Tam so pobili soferja in ga vrgli v jarek. Nato so se vrnili z avtomobilom v mesto, stopili v banko s samokresi v roki in prisilili uradnike, da so jim izročili denar. Enega vlomilca je policija že aretirala in našla pri njem 30.000 peset.

»Gospod, ali niso bolj praktične zapestne ure?«

Sport

Zagrebska »Viktorija« v Mariboru.

V nedeljo 24. t. m. bo gostovalo v Mariboru odlično moštvo SK Viktorije ter odigralo s ISSK Mariborom prvenstveno tekmo.

Nedeljska tekma je z ozirom na njen značaj zelo važna. Zato bo med občinstvom gotovo izredno zanimanje za izid. V nedeljo se bo pokazalo, ali je dana možnost za uspešno in častno sodelovanje ISSK Maribora v državnem ožjem prvenstvu.

Zagrebcani smatrajo Viktorijo za enega svojih najboljših klubov, zato je pričakovati prav gotovo lepe igre. V vrstah Viktorije bo nastopil nepogrešljivi državni reprezentant Premrl, ki mu zaradi neverjetno vzdržljivosti pravijo jugoslovanski Nurni. Poleg Premrla nastopajo ostali igralci, ki so reprezentirali barve Zagreba v mnogih medmestnih tekmah. Tako je znan kot izvrsten vratar Urh, v napadalni vrsti pa so Kornfeld, Mikša itd.

Tekma bo ob vsakem vremenu na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu in se prične ob 17.30. Predtekmo odigra ISSK Maribor II proti SK Železničar II ob 16. uri.

Tekmovanje za državno prvenstvo

se v nedeljo nadaljuje na celi fronti. Razen tekme ISSK Maribor:SK Viktorije se odigra v Zagrebu tekma Gradjanski:Ilirija; v Osijeku se srečata Hajduk:Gradjanski (Osijek); v Sarajevu Jugoslavija:Slavija; v Beogradu BSK:SSK; v Skoplju Sašk:Gradjanski; v Šapcu Mačva:Bask; v Subotici Bačka:Vojvodina in v Vel. Bečkereku Obilič:Slavija (Sombor).

Tudi sodniki so že določeni, in sicer sodi tekmo ISSK Maribor:SK Viktorija g. Podupski iz Zagreba, tekmo Gradjanski:Ilirija pa sarajevski sodnik g. Kop.

Redni občni zbor LNP

bo dne 7. avgusta t. l. v Ljubljani. Morebitne predloge morajo klubi dostaviti pisмено 6 dni pred občnim zborom podsaveznemu tajniku.

In sem se od teh besed in gnusnega priznala zgrozil sam nad seboj. V besnem navalu nepomirljivega srda sem jim vrgel v obraz: »Svinje, ki se pretvarjate, da živite v luči in solncu, pa vam gobci rijejo v gladu in smrdu med segnitim krompiriščem, ki ga niti umazani ščurki na zapuščeni njivi ne povohajo več! Hinaenci, ki vam je beseda priskutna reč in se z njo pitate ko lačni gavran, kadar se zbirajo ob mrhovini na polju. Strahopetci, ki ližete roko, kadar vas bije ko prodano žival in nosite na trg življenja ljubezen, čeprav vas po njej nihče ne vpraša!« —

Pa sem jim bral levite, ko da sem sam veliki duhoven, ki je prišel med nje, da jih z lučjo reši od teme, kamor so zablodili v napuhu duha in srca.

Takrat pa se je ono čudo, po katerem sem hrepenel vse svoje življenje in sem že mislil, da ga nikoli ne dosežem, zgodilo čisto nepričakovano, samo od sebe.

Strnjeni v krogu okoli mene, z uporom v žgočih očeh so dejali vsi v en glas:

»To je človek iz zlobe, iz zlobe za zlobo rojen in nas Bog od njega očuvaj zdaj in na vekomaj, amen!«

Ha, in jaz sem vedel, da sem bil takrat prvokrat v življenju izpregovoril — resnico!

ŠIRITE »VEČERNIK«!

VOHUNI

Iz tajnih arhivov.

Govorice pa so se čedalje bolj širile. V prvih mesecih 1916. leta sta prišla v Švico dva mlada Američana, ki sta poučevala na znanem Robert-Collegeu v Carigradu. Potrdila sta, da so turške oblasti opustile misel na obrambo Carigrada, kajti dobila sta bila navodilo, kako naj se zadržita, ko bodo angleške vojne ladje pristale.

Po njunih izpovedbah so bile turške izgube ogromne. Granate bojne ladje »Queen Elisabeth« so tako poškodovale trdnjave in zvezne proge, da so bile vse bolnice prenapolnjene, in ko so potem poleti pristale angleške čete, je bil položaj obupen. Večkrat zaporedoma so Turki utrpeli tako hude izgube, da so bili pripravljani pri prihodnjem napadu izprazniti svoje postojanke. Toda vsakokrat, ko je bil položaj najbolj obupen, so za nekaj časa vsi napadi popolnoma prenehali, tako da jim je bilo mogoče znova zbrati svoje moči.

V bolnicah je primanjkovalo obvez in medikamentov, zdravnikov in strežnic pa je bilo sploh premalo, tako da je bilo nemogoče negovati na tisoče ranjencev. Oba Američana in mnogo drugih Evropejcev iz Carigrada so se prostovoljno ponudili delati v bolnicah. Angleži in Francozi, Nemci in Avstrijci so skupno delovali na polju usmiljenja. Mlada Američana sta bila priči nepopisnih prizorov. Turki, ki niso nikdar bili dobri organizatorji, so popolnoma izgubili glavo, njihovi nemški zavezniki so se zaman trudili, da bi omilili paniko.

Ugovarjali bi lahko, da predstoječi propad Carigrada ne more biti potrjen z vtisi od dveh očividcev. Nista bila vojaka in nista ničesar videla od fronte; ponavljala sta samo govorce, ki so v Carigradu krožile od ust do ust. Čeprav

je njuno pričevanje zelo pomembno, ga vendar ne bi mogli smatrati za končno veljavnega v vsej zadevi.

Toda nekaj časa kasneje je prišel v Zürich neki mlad, plavalas človek, ki se je nastanil v nekem penziju, v katerem so stanovali pripadniki vseh držav. Nekaj nedoločnega v njegovem obnašanju je dobremu opazovalcu izdajalo, da že dolgo časa ni imel civilne obleke na sebi. Njegov ostrí pogled in zagoreli obraz sta le potrjevala tako domnevo.

Ta mož je bil neki nemški mornariški častnik, ki je imel važno poveljstvo pri baterijah v Dardanelah. Bil je na poti v domovino; premostitev najhujšega je njegovemu komandantu omogočila poslati ga na dopust, del svojega prostega časa pa je hotel preživeti v Švici.

Bil je odkritosrčen, kot je to večina mornarjev, in se je razgovarjal tudi s pripadniki antante, ki so tudi tu stanovali, ker ni imel nikakih predsodkov. Da je lahko stanoval s njimi pod eno streho, mu je delalo veselje, kajti njihova navzočnost je ustvarila nekako mirno ozračje, sicer pa je za enkrat bil sit vojne. Bil je kaj rad pripravljen pripovedovati o svojih doživljajih na Dardanelih.

Vedno znova je potrjeval, da Turki sploh ne znajo organizirati. Ne samo, da so manjkala po bolnicah zdravila, ampak je tudi pogosto manjkalo municije pri baterijah, katerim je on poveljeval. Odkrito je priznal, da so njegovi artileristi bili vsaj za silo preskrbljeni z municijo samo po zaslugi nadčloveških naporov njegovih nemških tovarišev.

Pri neki priliki pa je dovoz municije popolnoma odpovedal in skozi štiri ure so bile baterije na obeh straneh Dardanel brez vsakega naboja in niso mogle odgovorjati na ogenj angleških bojnih ladij, ki so bile v Egejskem morju. Ako bi bil nasprotnik v tem času napadel, bi vse baterije molčale. Neovirano bi bili napadalec prišli skozi morskó ožino in tako zavzeli Carigrad.

Sicer so se angleške ladje res približale, napad je bilo pričakovati vsak čas. Nemški častnik in njegovi tovariši so vedeli, da v teku prihodnjih štirindvajsetih ur ne bo dospela municija. Ni jim preostalo drugega kot počakati in stisniti zobe.

Skozi štiri ure je bila angleška mornariča v popolni bojni pripravljenosti, medtem ko je Carigrad čakal na zavzetje. Potem pa so prispele po urah, ki so bile dolge ko leta, prve pošiljke municije. Kmalu nato se je pričel angleški napad, toda sedaj so baterije bruhale smrt in pogubo, Carigrad je bil rešen.

Ako bi bili vohuni admirala de Roebeka poročali o polomu turškega municijskega transporta, bi bil Carigrad padel, in vojna bi bila skrajšana za tri leta. Tako so bili namreč izjavili osnovatelji in vojaški vodje pohoda na Dardanele.

V poletju 1917. leta je bila Nemcem odprta pot v Pariz, vendar pa o tem niso ničesar izvedeli, dokler ni bila pot zopet zaprta. Ta neizkoriščena možnost zmage se je nudila po polomu ofenzive generala Nivellea, ko je v mnogih delih francoske armade izbruhnil upor.

V preteklem letu so Angleži prevzeli glavni naval nemških napadov, da bi tako dali Francozom možnost opomoči se od izgub, ki so jih utrpeli pri obrambi Verduna. Bitka ob Sommi je stala mnogo ljudi in materijala, čeprav ni prinesla posebnega dobička na osvojenem ozemlju. Toda ta ofenziva je do neke mere omajala odporno silo Nemcev. Morali so držati osvojene postojanke, obenem pa so bili prisiljeni podpirati svojega avstrijskega zaveznika, ki je bil vsled prodiranja Brusilova v Galiciji in vsled italijanske ofenzive v hudi zadregi. Pozimi 1916, in 1917. vojevanja niso tako omejiteli kot v prejšnjih letih, kajti maršal Haig je bil mnenja, da mu daje posest Peronna, St. Quentin in Bapauma dovolj strateške premoči, da bo lahko izpodrinil Nemce iz Flandrije.

Bapaume je padel pomladi 1917, toda nemško armadno vodstvo je onemogočilo angleške uspehe s tem, da je umaknilo svoje čete v postojanke, ki so bile za prepričljivo sistematično opustošenim ozemljem. Angleži so torej bili tu zadržani in so radi tega hoteli prodreti bolj severno, toda sedaj je bil čas, da jih Francozi z novo ofenzivo nekoliko podpirajo.

Za nov napad so potrebovali novega moža, in francosko vojno ministrstvo je v ta namen izbralo generala Nivellea, vojskovodjo, ki se je v bitki ob Marni pod vodstvom Joffrea sijajno izkazal, ki pa kasneje ni našel prilike, da bi se odlikoval. Javno mnenje Francije je odobravalo to izbero; bili so pripravljani staviti mu na razpolago vse čete in množine municije, katere potrebuje.

Četudi bi ofenziva zahtevala velikih in težkih žrtev, so jih hoteli doprinesiti v pričakovanju, da bo novi vojskovodja s strahovitim udarom končal vojno. Vsi so bili prepričani o njegovem uspehu. Vive Nivelle!

Imajoč popolno zaupanje svojega naroda je pričel tisto tako usodepolno ofenzivo v Campagni, ki je že v prvih štirindvajsetih urah doživela popoln polom. Francoske izgube so bile ogromne. Če so bili Nivellovi načrti za nič ali pa če so bili genijalni in so odpovedali le vsled nesposobnosti njegovih podrejenih, o tem morejo odločiti le strategji. Nivellov poraz in njegova odstavitev pa sta vsekakor bila materialna in moralna katastrofa za francoski narod.

Samozavest čet je bila zelo omajana, ker so mislile, da gredo zadnjikrat v boj. Sedaj pa so vojak občutili vso grenkobo poraza in val ogorčenja je šel skozi njihove vrste. Ljudje so se med seboj spravevali, ali jih bodo še nadalje tako žrtvovali, samo da lahko dokažejo nesposobnost kakega generala, ki varno sedi za fronto in se z njihovim življenjem igra kot s figurami na šahovnici?

Živali in letala

ZANIMIVI POSKUSI V AFRISKEM NARODNEM PARKU.

V Afriki imajo narodni park, v katerem žive v lepem miru najrazličnejše živali. Vse, od malega hrošča do slona varuje nevidni žig: »Z zakonom zaščiteni!« To so patentirane živali, na katere je prepovedano streljati. Zdi se, kakor da so v tem parku osnovale živali svoje društvo narodov proti človeku, človek pa je osnoval društvo za borbo proti temu, da živali ne bi izumrle. Morda se bodo živali izkazale hvaležne in bodo osnovale še društvo za zaščito ljudi? Kdo ve!

V Afriki so pa tudi letala. Zrak je zelo prijetna stvar in v zraku se tudi letala prav dobro počutijo. Ta letala niso posebno bojovito razpoložena, pa jim to tudi treba ni. Le kdaj pa kdaj se morejo dvigniti proti ustaškim črncom, a to ni tako nevarno, kakor bi se komu utegnili zdeti. Po vsem tem so letala skoraj nepotrebna. Za časa, ko ni črnških uporov, so pa našla ta letala drugo zaposlitev. Dobila so naročilo, naj lete nad

narodnim parkom in ugotove, kakšen utis napravljajo na živali. Večkrat so letala letala zelo nizko nad parkom, in uspeh je bil uprav fenomenalen.

Na kratko moremo reči, da živali niso pokazale skoraj nikakega zanimanja za človeško avijacijo. Žirafe niso niti enkrat dvignile svojih, na sicer zadosti dolgih vratovih nasajenih glav. Leve so letala vznemirila skoraj tako malo kakor mušice. Nervoznosti ni pokazala sploh nobena divja žival. To je gotovo nepričakovan rezultat in težko je najti vzroke, ki so do tega dovedli, saj so živali letala, ki so bučala nad njihovimi glavami vsaj slišale, če jih tudi morda niso videli. Ignorirale so jih. Niso jih hotele ne videti ne slišati, ker jih — niso mogle povohati.

Vso stvar moramo do neke mere presojati s človeškega gledišča. Kako dolgo je od časa, kar so ljudje stali in sedeli na tleh, kakor sedaj te živali v narodnem

parku? Mislimo pač, da smo v teh nekaj tisočletjih, kar poznamo svojo zgodovino, silno mnogo napredovali. In ko smo se tako prepričali o svojem velikem napredku, se obračamo k nekdanjim tovarišem:

»Ve živali, pogledjte, mi znamo že leteti!«

Toda živali nočejo gledati, kako mi letimo. Komaj da se še ozrejo na naša letala, potem pa gredo dalje svojo pot. Če pa bi vprašali tudi najmanjšo žirafu, kaj misli o nas kot letalcih, bi, če bi znala govoriti, rekla:

»Tako? Vi znate tudi že leteti? Ah, saj to znao tudi vrabci. To ni taka reč.«

Dedščina.

Prijatelj: »Kaj je dobila tvoja sestra za sto tisoč dinarjev, ki jih je podedovala?«

Prijateljica: »Moža.«

Nalvna služkinja.

Gospodinja: »Ste dali zlatim ribicam nove vode, Mira?«

Služkinja: »Ne, milostiva, saj so stare popile komaj še polovico.«

Optimist: »Torej je bilo vendarle dobro, da je prišla ta poplava in ugasila ogenj v peči, sicer ne bi mogel zdaj sedeti na dimniku!«

Chaplinovo bogastvo.

Med filmskimi zvezdniki je nedvomno Charlie Chaplin najbogatejši. Imel je srečo in je zaslužil mnogo več, kakor ostali tovariši zvezdniki. Njegovo bogastvo činja na 7.600.000 dolarjev.

Kupim novo ali dobro ohranjeno vilo v Mariboru ali okolici za Din 30.000. Ponudbe pod »Vila« na upravo »Večernika«. 2283

Stanovanje v Fochovi ulici 40, dve sobi in kuhinjo z vsemi pritliklami, oddam v najem mirni stranki s 1. avgustom. Vprašati v trgovini Ulica 10. oktobra 4, Jakob Zager, 2282.

Pisalni stroj dobro ohranjen, kupim. Ponudbe pod »Dober« na upravo »Večernika«, 2267.

Nova tristanovanjska hiša v bližini Maribora ceneno na prodaj. Naslov pove uprava lista. 2243.

Psihografolog in astrolog Karmah, Vam pojasni Vaš značaj, Vaš cilj in Vašo bodočnost, njegov honorar je 10 Din 30. Vsak dobi pismene nasvete. Obiske sprejema v hotelu »Zamorec«. 2280.

Lepo sobo v centru mesta, separirano, s souporabo kopalnice, oddam solidnemu gospodu. Vprašati v upravi »Večernika«. 5000.

NOVO! Aleksandrova cesta 19! (zraven prekajevalnice Benko). Okusni črni, beli in mlečni kruh; pecivo, keks, suhor. I. marib. delavska pekarna. 2162.

Kolo popolnoma novo, še nevoženo prodam za Din 1.100. Tatteňbachova ul. 1. I.

Sprejemem takoj kuljniško učenko. Mariborski dvor, Maribor, Tomo Majer. 2284.

Veliko izbira potnih kovčkov po najnižjih cenah nudi I. V. KRAVOS ALEKSANDROVA 13.

Sir-ementalec radi prevelike zaloge že po 16 in 22 Din trapist po 12 in 18 Din pri L. UHLER, Maribor, Glavni trg delikatesna trgovina 2281.

Naročnikom in čitateljem »Večernika« priporočamo te-le mariborske tvrdke, naše inserente

Franc Kneser

urar in juvelir
Aleksandrova cesta

L. Uhler

delikatesna trgovina
Glavni trg

Franjo Bureš

urar
Vetrinjska ulica

Vladimir Vlašič

foto-atelje
Gosposka ulica